

Κόσμος

Ο πρωθυπουργός της μίζας των 20 εκατ. ευρώ

Το αμαρτωλό παρελθόν και το δυσοίωνο μέλλον του σοσιαλιστή Ζοζέ Σόκρατες που έβαλε την Πορτογαλία στο μνημόνιο και κατηγορείται για διαφθορά, ξέπλυμα χρήματος και φοροδιαφυγή

ΧΩΡΙΣ ΑΙΔΩ

Την ώρα που ο προφυλακισμένος πλέον Σοσιαλιστής πρώην πρωθυπουργός Ζοζέ Σόκρατες χαιρόταν τα εκατομμύριά του στο Παρίσι, οι Πορτογάλοι υφίσταντο το ένα πακέτο λιτότητας μετά το άλλο, η ανεργία εκτοξευόταν στα ύψη, μισθοί και συντάξεις μειώνονταν και οι φόροι πολλαπλασιάζονταν

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΤΑΝΙΑ ΜΠΟΖΑΝΙΝΟΥ

Από το πρωθυπουργικό μέγαρο της Λισαβόνας μετακόμισε σε ένα διαμέρισμα αξίας 3 εκατ. ευρώ στην πιο αριστοκρατική συνοικία του Παρισιού και από εκεί σε... πορτογαλική φυλακή. Ο Σοσιαλιστής Ζοζέ Σόκρατες, που κυβέρνησε την Πορτογαλία έως το 2011, ήταν ο «πρωθυπουργός του μνημονίου». Από τη σύλληψή του το περασμένο Σαββατοκύριακο, μόλις πάτησε το πόδι του στο αεροδρόμιο της Λισαβόνας, είναι πλέον ο «πρωθυπουργός της μίζας των 20 εκατ. ευρώ».

Ο 57χρονος Σόκρατες κατηγορείται για διαφθορά, ξέπλυμα χρήματος και φοροδιαφυγή. Για την ίδια υπόθεση κατηγορούνται τρία ακόμη άτομα, μεταξύ των οποίων ο οδηγός του, επειδή μετέφερε με το αυτοκίνητο παράνομο χρήμα από την Πορτογαλία στο Παρίσι, και ένας επιχειρηματίας φίλος του Σόκρατες, του οποίου η κατασκευαστική εταιρεία άνησε στη διάρκεια της πρωθυπουργίας του και στους οποίου το όνομα ήταν οι λογαριασμοί στην Ελβετία όπου διοχετεύονταν οι μίζες.

Την ώρα που ο πρώην πρωθυπουργός χαιρόταν τα εκατομμύριά του στο Παρίσι, οι Πορτογάλοι υφίσταντο το ένα πακέτο λιτότητας μετά το άλλο, η ανεργία εκτοξευόταν στα ύψη, μισθοί και συντάξεις μειώνονταν, το όριο συνταξιοδότησης αυξανόταν και οι φόροι πολλαπλασιάζονταν.

Λίγο πριν από τη σύλληψη του Σοσιαλιστή Σόκρατες είχε ξεσπάσει σκάνδαλο για παράνομη χορήγηση «χρυσής βίζας» σε πλούσιους ξένους το οποίο έπληξε τον κεντροδεξιό κυβερνητικό συνασπισμό και οδήγησε στην παραίτηση του υπουργού Εσωτερικών. Σκάνδαλα, δηλαδή, αμαυρώνουν και τα δύο μεγαλύτερα κόμματα της Πορτογαλίας.

Ο Σόκρατες μεγάλωσε στη Βόρεια Πορτογαλία με τον χωρισμένο αρχιτέκτονα πατέρα του. Στους Σοσιαλιστές εντάχθηκε το 1981, σε ηλικία 24 ετών. Σήμερα είναι χωρισμένος και πατέρας δύο γιων, 21 και 19 ετών.

Το 2004, ως υπουργός Αθλητισμού, διοργάνωσε το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου στην Πορτογαλία (το οποίο κέρδισε

Σοκ στην Πορτογαλία και όχι μόνο προκαλεί η προφυλάκιση του πρώην πρωθυπουργού Ζοζέ Σόκρατες

η Ελλάδα). Τον Δεκέμβριο του 2007, ως πρωθυπουργός και προεδρεύων της ΕΕ, προήδρευσε της υπογραφής της Συνθήκης της Λισαβόνας (που υιοθετήθηκε αντί του

πολυσυζητημένου Ευρωσυντάγματος).

Στην πρωθυπουργία πρωτοεξελέγη το 2005 και μάλιστα ήταν ο πρώτος που πέτυχε απόλυτη πλειοψηφία των Σοσιαλιστών στη Βουλή. Αρχικά θεωρήθηκε πετυχημένος: νομιμοποίησε τις αμβλώσεις και τους γάμους ομοφυλοφίλων, εξίσωσε τα δικαιώματα πατέρα και μητέρας και έλαβε τα μέτρα που οδήγησαν στη συνέχεια στη νομιμοποίηση της χρήσης ναρκωτικών. Το 2009 επανεξελέγη χωρίς αυτοδυναμία.

Την επόμενη χρονιά το δημόσιο χρέος και το έλλειμμα της Πορτογαλίας βγήκαν εκτός ελέγχου. Στις 4 Απριλίου 2011, ύστερα από διαδοχικά πακέτα λιτότητας χωρίς αποτέλεσμα, ο Σόκρατες αρνήθηκε κατηγορηματικά ότι θα προσέφευγε για διάσωση στην ΕΕ και στο ΔΝΤ. Δύο ημέρες αργότερα, στις 6 Απριλίου, η Πορτογαλία ζήτησε 78 δισ. ευρώ από την ΕΕ και το ΔΝΤ. Τις πρόωρες εκλογές κέρδισαν οι κεντροδεξιοί.

Σήμερα ο Σόκρατες υποστηρίζει ότι η κράτησή του αποτελεί «κατάχρηση» και η σύλληψή του στο αεροδρόμιο παρουσία φωτογράφων «δυσφήμιση». Χαρακτηρίζει τις κατηγορίες «άδικες και αβάσιμες». Η συνέχεια στο αργό δικαστικό σύστημα της Πορτογαλίας.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Και πτυχιομαΐμου!

Το 2007 έγινε γνωστό ότι ενώ ο Σόκρατες ήταν μηχανικός ΤΕΙ πλασαριζόταν ως πολιτικός μηχανικός ΑΕΙ. Αποδείχθηκε ότι είχε λάβει το πτυχίο του από ιδιωτικό πανεπιστήμιο που έκλεισε γιατί μοίραζε πτυχιαμαΐμου. Ο Σόκρατες το παραδέχθηκε αλλά συνέχισε να συστήνεται ως πολιτικός μηχανικός στην ιστοσελίδα του ως πρωθυπουργού. Είπε ότι ήταν «αβλεψία». Αλλά βρέθηκε ότι ακόμη και προτού λάβει το πλαστό πτυχίο παρουσιαζόταν ως πολιτικός μηχανικός σε επίσημα έγγραφα.

Κακός κατασκευαστής

Στις αρχές της δεκαετίας του '90 ο Σόκρατες απολύθηκε από τη διοίκηση του τομέα έργων ενός δήμου της Βόρειας Πορτογαλίας, ύστερα από αρκετές προειδοποιήσεις, λόγω της κακής ποιότητας των κατασκευαστικών έργων και της έλλειψης ελέγχων. Απειλήθηκε με πειθαρχικά μέτρα αλλά δεν του επιβλήθηκαν κυρώσεις.

Το αμαρτωλό mall

Ως υπουργός Περιβάλλοντος το 1995 παρέκαμψε περιβαλλοντικούς περιορισμούς για να δώσει άδεια στη βρετανική Freerort να χτίσει ένα εμπορικό κέντρο στο Αλκοτσέτε. Σε δίκη στη Βρετανία το 2012, πρώην διευθυντής της Freerort κατέθεσε ότι δόθηκαν μίζες στον Σόκρατες.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟ ΛΟΥΙΣ ΦΑΡΙΑ

«Εδώ οι γρήγορες και δίκαιες δίκες είναι άγνωστες λέξεις»

«Το σκάνδαλο επηρεάζει την "πολιτική κουλτούρα" της Πορτογαλίας» λέει στο «Βήμα» ο οικονομολόγος Λουίς Φαρία (φωτογραφία), συνιδρυτής και πρόεδρος του think tank Contraditório στη Λισαβόνα. «Είναι η πρώτη φορά στην Πορτογαλία που ένας πρωθυπουργός ή πρώην πρωθυπουργός κρατείται ως ύποπτος για διαφθορά, ξέπλυμα χρήματος και φοροδιαφυγή και αυτό εξέπληξε τον κόσμο. Ωστόσο δύο υπουργοί των κυβερνήσεων Σόκρατες είχαν κριθεί ένοχοι για παρόμοια εγκλήματα στο πρόσφατο παρελθόν, γι' αυτό ο κόσμος είχε πάψει να πιστεύει ότι οι πολιτικοί είναι υπεράνω νόμου».

«Από το 2009 πολλά δημοσιεύονται στα μέσα ενημέρωσης για τον Σόκρατες αλλά τώρα κατηγορείται επίσημα για κάποιο έγκλημα» προσθέτει. Ζητάμε από τον κ. Φαρία να σχολιάσει τον χαρακτηρισμό «τραυματική» που έδωσε στην υπόθεση Σόκρατες η πορτογαλική εφημερίδα «Diário de Notícias». «Τραυματική για την Πορτογαλία ήταν η ύπαρξη μόνιμων υποψιών, για τον

Σόκρατες ή για άλλους, τις οποίες οι διαδικαστικές έρευνες και το δικαστικό σύστημα ποτέ δεν τεκμηριώνουν σε μια δίκαιη δίκη. Λειτουργούν σαν προπέτασμα καπνού για το κοινό, το οποίο πάντα αφήνεται να πιστέψει την εκδοχή που ταιριάζει καλύτερα στις προκαταλήψεις του» λέει.

Η υπόθεση Σόκρατες θα επηρεάσει το Σοσιαλιστικό Κόμμα που πριν από το σκάνδαλο φαινόταν ότι θα κέρδιζε άνετα τις εκλογές του 2015; «Εξαρτάται από το αν το Σοσιαλιστικό Κόμμα θα κατορθώσει να πάρει αποστάσεις από την υπόθεση και από το αν οι ψηφοφόροι θα κάνουν τη διάκριση ανάμεσα στον Σόκρατες και στον νυν ηγέτη του Σοσιαλιστικού Κόμματος. Οι εκλογές όμως απέχουν σχεδόν έναν χρόνο και δεν γνωρίζουμε πώς θα εξελιχθεί η υπόθεση έως τότε. Εδώ στην Πορτογαλία οι γρήγορες και δίκαιες δίκες είναι άγνωστες λέξεις, δεδομένου ότι η καθυστέρηση στην απονομή δικαιοσύνης ισούται με άρνηση δικαιοσύνης και παίρνει χρόνια για να φθάσουμε στην τελική ετυμηγορία μιας υπόθεσης».